

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= **RADOVLJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 5. maja ob 10. uri na Jesenicah.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ KONJICE** zboruje dne 8. maja 1926 ob 11. uri v šoli v Zrečah. Spored: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Volitev delegatov za pokrajinsko in glavno skupščino. 4. Poročilo o 11. ped. tednu in rokotvornem pouku poročata tov. Schell-Berce. 5. Deklaracija. 6. Reorganizacija učiteljskih društev in poverjeništev, poročata tov. Friedl. 7. Slučajnosti. Udeležba za vse člane obvezna. — Odbor.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SVETOLENARTSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 8. maja 1926 ob 10. uri na osnovni šoli pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Iz Sv. Lenarta odhaja avto ob 9. uri! Dnevni red: 1. Zadnji zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje prof. Družoviča: »Petje na osnovni šoli« v zvezi s praktičnim učnim nastopom. 4. Predlogi in slučajnosti. Članstvo opozarjamo, da dobi knjige Slov. Šolske Matice pri poverjeništvu. Pričakujemo, da ne bo manjkalo nikdo!

= **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** zboruje v četrtek 6. maja 1926 ob 10. uri na Vranskem. Spored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje tov. Zotterja o »Stanku Vrazu predhodniku ujedinenja SHS« (nadaljevanje). 4. »O rokotvornem tečaju in pedagoškem tednu v Mariboru« poročata tov. Bog. Zdošek. 5. Deklaracija. 6. Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi — odbor.

= **MARENBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v sredo, dne 5. maja 1926 ob 10. uri na Remšniku. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 4. »Centralizacija in decentralizacija šolske uprave.« Predava tov. B. Jurančič. 5. Slučajnosti. Udeležba obvezna! Odsotnost opravičiti! V slučajni slabega vremena se vrši zborovanje osem dni pozneje. Radi obeda naj se vsak pravočasno dimitno javi pri šolskem upravitelstvu na Remšniku.

= **CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 8. maja v št. Juriju ob južni železnici. Dnevni red vsega: zapisnik, dopise, predavanje tov. Žgajnarja o rokotvornem pouku z ozirom na kmetijsko smer, volitev delegatov za glavno skupščino UJU ter vprašalno skrinjico. Tov. Žgajnar bo v telovadnici osnovne šole, kjer se bo vršilo zborovanje, razstavil izdelke svojih učencev. Začetek zborovanja točno ob 9. uri. Po obedu se vrši izlet na kmetijsko šolo, kjer bo vsak videl kaj zanimivega in pobudnega. Da ne bo težav z obedom, zglasite se vsi potom šolskih upraviteljev vsaj do 6. maja tov. uprav. Žagarju v št. Juriju. Iz Celja odhaja vlak okrog 7.30 ure zjutraj, iz št. Jurija na se lahko vračamo ob 4. uri ali ob 7. uri popoldne. Ker je to naše zborovanje zaeno mamiški izlet in naibž zadnje v tekočem šolskem letu, se nadejamo da ne bo v lepem št. Juriju nikogar manjkalo!

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** zboruje dne 8. maja v Ribnici. Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Prememba pravil UJU. Izpreminjalni predlogi naj se pravočasno pošljejo referentu tov. Merviču v Ribnico. 3. O Podmladku Rdečega križa. (Ref. tov. Mrovlje). 4. Volitev delegatov za državno in namestnikov za pokrajinsko skupščino. 5. Slučajnosti in samostojni predlogi. — Zaradi važnosti premembe pravil UJU polnoštevilna udeležba nujno potrebna! — Odbor.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 8. maja ob 10. uri v risalnici »Mladike« s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Pedagoški teden v Mariboru (poročajo na navodilu pedagoškega odseka udeleženci). 4. Slučajnosti. Želje in predlogi. Ob 9. uri v I. razredu dekl. šole odborova seja z običajnim dnevnim redom.

= **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 8. maja 1926 v Metliki. Skupno zborovanje z Novomeškim

okrajnim učiteljskim društvom je bilo telefonično odpovedano.

= **NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 8. maja 1926 točno ob 10. uri v »Narodnem domu« v Novem mestu. Kdor želi skumno kosilo, naj se javi na naslov: g. Viktor Pirnat, učitelj v Novem mestu do srede 5. maja t. l.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v sredo 12. maja t. l. ob 10. uri v »Narodnem domu« v Mariboru po sledečem sporedu: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Volitev delegatov za državno skupščino. 3. Volitev srez. pedag. odseka. 4. Določitev kraja društvenega izleta. 5. Pristop k »Učit. zdrav. domu« Rogaska Slatina. 6. Predavanje tov. Vanda o pedagoškem šolstvu. — Popoldne ob 14. uri ogled predilnice Doctor & drug.

= **KRŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto, dne 8. maja 1926 v Cerkljah ob Krki. Začetek ob 9. uri. Dnevni red: 1. Došli dopisi. 2. Sprememba pravil UJU. 3. Predavanje tov. Seliskarja o Cankarju in tovariša strokovnega učitelja Fr. Stiplovskega o vplivih razvoja moderne umetnosti. 4. Slučajnosti. Po zborovanju se bo pobirala članarina za »Šolsko Matico«.

= **DOLNJELEDAVSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoje zborovanje dne 8. maja 1926 ob 10. uri v meščanski šoli v Dolni Lendavi s sledečim vzporedom: 1. Poročilo novega predsednika. 2. Za in protireferat o deklaraciji. 3. Predavanje (eventualno). 4. Slučajnosti. V slučaju slabega vremena se vrši zborovanje teden pozneje. — Na svidele vsi!

= **SLOVENJEBIŠTRJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 8. maja 1926 v Rogški Slatini. Zraven običajnega vzporeda je tudi volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. — Program: Od prvega vlaka zjutraj peš iz Polčan v Slatino (približno 3 ure hoda — vodi Varl). Komur ni za to pot — z vlakom čez Grobelno. Vrnitev vsi z vlakom. — Tov. Glušek v Slatini dá na razpolago zborovalni prostor in bo noskrbel za obed. Ob slučaju izrazito slabega vremena ostanemo v Polčanah.

Odbor.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZIJSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 8. maja ob 10. uri popoldne v Podsedri s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Dopisi. 3. Volitev delegatov za pokrajinsko in glavno skupščino. 4. »Konstrukcija koledarja« poročata tov. Hernaus. 5. Slučajnosti. — Odbor.

= **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo dne 8. maja ob 10. uri v Rogški Slatini. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Zapisnik. 3. Rokotvorni tečaj v Mariboru poročata tov. Predan. 4. »Učiteljska v službi nacionalne in moralne vzgoje našega naroda«, ref. tov. Jakličeva. 5. Občni zbor U. D. v Mariboru, poročata tov. Verk. 6. Slučajnosti.

Poročila:

= **Učiteljsko društvo za Maribor in bližnje okolice** je zborovalo dne 10. februarja t. l. v III. deški osnovni šoli po določenem dnevnem redu. Navzoči, razen 3 opravičenih, vsi.

Predsednik otvoril zborovanje, pozdravi zborovalce in novopristopivše člane ter preide na dnevni red.

I. Program društvenega dela v letu 1926. Poročata tov. preds. A. Skala. Njegova izvajanja so bila v glavnem sledeča: V teku leta bo treba razpravljati o izpremembi pravilnika UJU. Pripraviti bo treba predloge glede na ustroj organizacije in članstva. Odločiti se bo treba, ali ostanemo poverjeništvu, ali naj se ustanove oblastni odbori kakor so oblasti po ustavni razdelitvi države. Glede na članstvo je treba staviti predlog, da je član UJU lahko vsako učiteljsko društvo, ki se obrazuje na osnovi ideologije UJU. Največ skrbi pa bo treba posvetiti pravilniku, da se onemogoči krajevno tolmačenje načelnih življenjskih vprašanih organizacije. V zvezi s temi predlogi, je pripraviti predlog o smernicah stanovske politike za pokrajinsko skupščino. O tem predlogu je treba razpravljati na osnovi ideologije združenja, ne pa provincializma. Nekatera društva razpravljajo o tem na osnovi predloga »Mežiškega učit. društva«, ki ga poznamo pod imenom »Deklaracija«. — Tretje delo je v društvu samem. Uvesti hočemo poglobitvene diskusijske sestanke. Vodstvo teh prevzame tov. Grčar. Drugi odborniki prevzamejo sledeča vprašanja: stanovska politika, pravno stališče, gospodarske smernice, obvezno šolstvo, učiteljski naraščaj, socialni in kulturni program našega stanu. — Delajmo vsi in vsaki! Napredovali in jačili se bomo v izpolnjevanju dolžnosti namram organizaciji in če bomo delali iz ljubezni do stanu, Bodimo prožeti velike ideje »Udruženja«!

II. Poročilo blagajničarke. Blagajničarka poda po društvenih pregledovalcih pregledano poročilo, ki je v najlepšem redu in dobi absolutni. Z ozirom na narasle stroške, stavi blagajničarka predlog, da se članarina poviša za 1 Din. O predlogu se razvije debata. Predlog se ne sprejme in

članarina ostane do nadaljnjega ista kot prej. Za pregledovalca računov se izvolita ponovno tov. Zolnir in Brumen.

III. Društvene poglobitvene diskusije. Poročata tov. Grčar, vodstvo teh je prevzel poročevalec. Sestavljen je program diskusijskih vprašanih, ga razmnožil in poslal na vse šole. Zborovalci naj zavzamejo svoje stališče do programa, izrazijo naj morebitne želje ali pripombe. Program je obširen. Vsebuje sledeča socioška vprašanja: Nazori o svetu, Roubina in družba. Narod, Država. Narodno gospodarstvo, Socializem. Zgodovina socialnega gibanja. Brez znanja teli vprašanih ni pravega dela med narodom. Predvsem jih mora poznati učitelj-prosvetitelj in kulturni pionir med narodom. Iščimo si spoznanja naprej sami, potem šele ga lahko pomagamo iskati drugim! Da se izcerpa ves program, je treba pogostih sestankov. Bil naj bi vsak mesec. V dveh počinjskih mesecih bi bil presedeček, ki naj bi ga tovariši uporabili za poglobitve študija o vprašanih programa. Do konca leta naj bi bil program izrpan! Ako bomo storili to, bomo napravili velik korak nazgor. Poročevalec apelira na zborovalce na sodelovanje in prosí za podporo njegovemu stremljenju.

Predsednik se zahvali poročevalcu in otvori debato o poročilu.

Razprava, katere se udeležijo več tovarišev, da sledeče rezultate: Pri sestavi bodočih programov naj se upoštevajo pedagoška vprašanja. Tovariši-ice naj ne pozabijo na predavanja v pedagoškem krožku. Navedejo se nekateri viri za študij socioloških vprašanih sedanega programa diskusijskih sestankov. Določijo se dnevi sestankov.

IV. Deklaracija. Poročata tov. Hren, Poročevalec poudarja, da ne bo govoril o deklaraciji podrobno, ker je stališče itak vsem znano in je v zadnjih številkah »U. T.« vse pojasnjeno. Hoče se omejiti le na najvažnejše točke deklaracije, da ostane več časa za debato. Predno preide k izvajanjem samim, čita članek »Problemi malega naroda«, v katerem je podana tako točna karakterizacija slov. ljud. šolskega učitelja, da se mu ne more česa oporekati.

Nato opozori na glavni točki našega dela v organizaciji: gmotno vprašanje in moralčno obtežje. Prva ni več tako aktualna, ker ni več specijalna učit. zadeva, temveč je skupna z ostalim državnim uradništvom. Zato pa je tem važnejši drugi moment; treba je predvsem notranje idejne konsolidacije. Zato je potrebno, da zavzamemo stališče o smernicah naše organizacijske politike.

Predsednik otvori debato, ki je mestoma jako živahna. Pojavita se dve struji, za in proti deklaraciji.

Tovariši (Malenšek, Klemenčič in drugi), ki govorijo proti deklaraciji, navajajo v glavnem sledeče: Postopek za deklaracijo je bil zahrbtn. Vrglo se jo je v organizacijo kot sporno jabolko. Je nesmisel ker ne prinaša nič novega, ampak ponavlja le to kar je že bilo. Je nepotrebna in naj se jo kratekome odloži. Padejo očitki na delegate, češ, da niso obveščali društva o gospodarskih prilikah v organizaciji.

Tovariši (Grčar in drugi), ki govorijo v prilog deklaracije, navajajo sledeče: Stališče (organizacije) naše naj bo to, da se v organizaciji najde platforma, na kateri bodo mogli postati člani organizacije vsi učitelji, naj si bodo pripadniki te ali one politične stranke. Konstatirajo, da je bilo med člani organizacije nezadovoljstvo, ki je prišlo do izraza. Priznavajo (tov. Grčar) zasluge, ki si jih je iztekel tov. Jelenc za organizacijo. Živimo v novem času, ki ima drugačno politično konstelacijo kot je bila doslej. Novi čas pa zahteva novih ljudi, z novimi nazori. Organizacija bodi strogo strokovna.

Nastane prerakanje. Tov. Malenšek predlaga: Deklaracija naj se odkloni. Tov. Grčar pa stavi predlog: Ali smo na stališču deklaracije ali ne? Predsednik opozori zborovalce, da ima končno besedo še poročevalec. Ta izjavi, da ne more biti kratek, ker mora odgovoriti na razne očitke. Zato vpraša, ali naj govori še na tem ali na prihodnjem zborovanju. Na predlog tov. Malenška se odloži sklepna beseda o debati in glasovanje o deklaraciji do prihodnjega zborovanja.

+ **Kamniško učit. društvo** je imelo 15. marca t. l. zborovanje v Radomljah. Navzočih 61 od 81 članov.

Pozdrav. Tovariš predsednik pozdravi navzoče, posebej še tov. predsednika Kranjskega učit. društva Lapajnetina in tovariša Grmeke in pozneje doslega tov. predsednika učit. društva za ljubljansko okolico Macarola. Čestita gospej Kernskovi k poroki in tovarišema Praprotniku in Arriglerju k imenovanju.

Deklaracijska debata. Potem otvori debato o deklaraciji. Ker ostane glasovanje, kdo naj bo prvi govornik, neodločeno, se prijavijo tov. Arrigler kot prvi govornik, govornik za deklaracijo.

Tovariš Arrigler očrta smer organizacije in pojasni, kako je prišlo v Sušteršič-Lampetovih časih do naslonitve na politično stranko. Omeni število članstva in uspehe naše organizacije, kakor tudi, da so nastala na skupščinskih zborov

ARGUS	je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS	ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS	daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS	ove informacije so valjdar točne izbrpne in hitre
ARGUS	se nahaja v Vuka Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS	ov telefon je 6-26, a brzojavni naslov Argus

vanjih nesoglasja, ki bodo začela majati tudi temelje.

Vsled tega nas pri vladi ne upoštevajo in pogosto tudi zapostavljajo. Tako je nastop 14 tisočev brezuspešen.

Sele ko bomo organizacijo napravili nadstrankarsko, bodo izginila nesoglasja in šele tedaj bomo nastopali kompaktno. Če pa ostanemo kot dosedaj in ostanemo priveski raznih strank, se bo zrušila organizacija in padli bomo zopet na nivo Cankarjevih hlapcev. Omeni, da je sam in večina pristaev SDS in se bo lahko vsak posameznik izven organizacije eksponiral za svoje politično prepričanje.

Omeni, da se je smatralo poverjeništvu kot eksponitura SDS in da se je gazil 2. člen pravil. To delovanje ni prineslo ne ugleda in ne koristi učitelstvu.

Povdarja, da je deklaracija kritika dosedanjega delovanja. Pri posameznih členih ovzre ugovore in pripomni, da smo mi edini izmed vseh stanov, ki naj bi ne smeli imeti nepol. organizacije, katero imajo že vsi, tudi najbolj eksponirani poklici.

Protigovornik tov. Rape izjavlja, da je potrebna taka stanovska organizacija kot je bila sedaj vsled skupnih duhovnih interesov in da je nastalo materijalistično naziranje vsled politične konjunktare.

Biti mora kulturna organizacija za združitve, da sledimo novim idejam.

Omeni, da duševna in politična svoboda kapitalna pred drugim svetovnim razborom. Izjavlja, da UJU ni bila privesek politične stranke in da je to boj medij.

Debata. Predsednik otvori debato, Tovariš Lapajne omeni skupščino v Beogradu, kjer so bile razpaljene politične strasti in padle tudi grožnje in je mnenja, da verske in politične strpljivosti po prejšnji poti ne bomo dosegli. Dosegli tudi ne bomo stika z ljudstvom. Obrazloži tudi postanek deklaracije in ovzre očitke o kruhosborstvu.

Tovariš Znidaršič omeni, da so našli vsi stanovi platformo za združitve in omeni, kako slaba je bila naša organizacija na raznih primerih. Sklene se javno glasovanje.

Za deklaracijo jih glasuje 38, proti 23. Kot delegata za pokrajinsko skupščino sta bila izvoljena tov. Toman in Arrigler. Deleget za državno skupščino je tov. predsednik.

Tov. Lapajne pojasni na vprašanje tov. Sotenskega stanje »Učiteljskega konvikta«, ki je vse prej kot ugodno, vsled tega predlaga tov. Arrigler ustavitve plačil, ki naj se nakazujejo društvu.

Sklene se, da bo v aprilu zborovanje v Domalah z glavno točko: »Sprememba pravil«.

Listnica uredništva.

— In **Dopisnikom** naznamamo, da dalaših člankov, ki ih preime uredništvo šele v sredo, iz tehniških razlogov ni mogoče spraviti v list.

■■■■■■ PRIZNANO ■■■■■■	
NAJSOLIDNEJŠA DOMAČA TVRDKA	
JOS. ROJINA	
LJUBLJANA ■ ALEKSANDROVA C. 3	
Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna. Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblek, površnikov, raglanov, dežnih plaščev etc. po izredno znižanih cenah.	
LASTNI KROJAŠKI ATELJE!	
Točna postrežba! Solidne cene!	
P. n. g. učiteljem nudi na ugodna meseč odplačila!	

NOVO!	NOVO!
Pravkar izšlo!	
Peta Finkova ZBIRKA	
važnejših novih naredb in odredb	
za	
osnovne in meščanske šole ter učiteljišča v Sloveniji	
Cena broš. zvezku Din 32.—	
Zbirka obsega naredbe	
za čas od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.	
Naročila sprejema KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI.	